

VODNÍ MĚKKÝŠI SRUBSKÝCH MOKŘIN

Aquatic molluscs of the Srubské mokřiny (Eastern Bohemia)

Luboš BERAN

Správa CHKO Kokořínsko, Česká 149, 276 01 Mělník,
e-mail: lubos.beran@nature.cz

Aquatic molluscs of the Srubské mokřiny (Eastern Bohemia, Czech Republic) were studied in 2006. Altogether 7 common species (5 gastropods, 2 bivalves) were found at 4 sites.

Metodika a materiál

Údaje použité v této práci jsou získané vlastním terénním průzkumem autora, který byl proveden dne 13.11.2006 celkem na 4 různých lokalitách ve významném krajinném prvku Srubské mokřiny. Sběr byl prováděn kombinací vizuální metody a odběrů z vegetace či sedimentu za pomoci kovového kuchyňského cedníku (průměr cedníku 20 cm, velikost ok 0,5–1 mm).

Materiál získaný při průzkumu byl ve většině případů určen na místě a vrácen na lokalitu. U druhů determinovatelných pouze pomocí lupy (r. *Pisidium*) byl materiál determinován až v laboratoři. Materiál rodu *Radix* byl uložen pro pozdější analýzy. Část byla pro pozdější pitvu usmrcena přelitím horkou vodou a uložena v 70 % ethanolu, část byla přímo uložena do 98 % ethanolu.

Systém a nomenklatura jsou převzaty z práce BERAN (2002).

Charakteristika území

Významný krajinný prvek Srubské mokřiny se nachází u železniční trati Pardubice – Choceň východně od obce Sruby. Jedná se o drobnější vodní plochu vzniklou zřejmě v souvislosti se stavbou železniční trati. Vodní plocha je poměrně mělká a na svém východním konci přechází v mokřad. Do vodní plochy ústí drobný meliorační kanál. Rozloha celého území nedosahuje ani 1 ha.

Přehled lokalit

V této části jsou uvedeny popisy jednotlivých lokalit. Údaje jsou řazeny následovně: číslo lokality, zeměpisné souřadnice, lokalizace a popis lokality. Ve všech případech je název nejbližší obce Sruby, kód pole pro faunistické mapování (PRUNER & MÍKA 1996) 6063 a datum průzkumu 12.11.2006.

1 – 49°59'13" N, 16°11'34" E, orobincem zarostlý východní okraj vodní plochy a navazující mokřiny ve VKP Srubské mokřiny; **2** – 49°59'13" N, 16°11'32" E, vlastní vodní plocha zarostlá pouze okřehkem; **3** – 49°59'14" N, 16°11'32" E, drobný kanálek vtékající od severu do vodní plochy; **4** – 49°59'13" N, 16°11'28" E, mokřad a příkop silnice na západním okraji VKP Srubské mokřiny.

Výsledky a diskuse

Přehled zjištěných druhů

Třída: Gastropoda

Řád: Hygrophila

Čeleď: Lymnaeidae

Galba truncatula (O. F. Müller, 1774) – bahnatka malá. Holarktický druh. Běžný druh, který se obvykle vyskytuje na rozhraní mezi vodou a souší (břehy vodních toků, mokřady). Zjištěn byl na lok. č. 3 (ojediněle) a 4 (roztroušeně).

Radix cf. auricularia (Linnaeus, 1758) – uchatka nadmutá. Palearktický druh. Obývá velké spektrum biotopů kromě příliš zarostlých a zazemněných stojatých vod. Zjištěn byl na lok. č. 1 (hojně) a č. 2 (roztroušeně). Taxonomie rodu *Radix* není prozatím spolehlivě dořešena a zejména taxonomické postavení jedinců zjištěných ve VKP Srubské mokřiny bude předmětem ještě dalších analýz a z tohoto důvodu byl odebrán materiál jak pro pozdější pitvy, tak i pro případnou analýzu DNA.

Čeleď: Planorbidae

Anisus leucostoma (Millet, 1813) – svinutec běloústý. Palearktický druh. Druh vyskytující se obvykle v periodických stojatých vodách či na okrajích vodních nádrží. Zjištěn byl na lok. č. 1 (hojně) a č. 3 (roztroušeně).

Gyraulus crista (Linnaeus, 1758) – ostníček žebertatý. Holarktický druh. Běžný druh trvalých stojatých vod, který byl nalezen hojně na lok. č. 1 a ojediněle ve vlastní vodní ploše (č. 2).

Hippeutis complanatus (Linnaeus, 1758) – kýlnatec čočkovitý. Palearktický druh. Opět běžný druh především trvalých stojatých vod, který byl nalezen hojně na lok. č. 1 a roztroušeně ve vlastní vodní ploše (č. 2).

Třída: Bivalvia

Řád: Veneroida

Čeleď: Sphaeriidae

Pisidium obtusale (Lamarck, 1818) – hrachovka tupá. Holarktický druh. Poměrně běžný druh, který je typickým obyvatelům drobných stojatých vod. Zjištěn byl roztroušeně na lok. 1 a to zejména v navazujícím mokřadu.

Pisidium casertanum (Poli, 1791) – hrachovka obecná. Pravděpodobně kosmopolitní druh. Zřejmě nejběžnější hrachovka rodu *Pisidium* v ČR, která se vyskytuje v řadě vodních stanovišť od pramenišť a mokřadů až po velké vodní toky. Ve zkoumaném území zjištěna na lok. č. 1 (ojediněle), 3 (hojně) a 4 (ojediněle).

Při průzkumu vodní malakofauny významného krajinného prvku Srubské mokřiny u Chocně ve východních Čechách bylo nalezeno celkem 7 druhů vodních měkkýšů. Všechny zjištěné druhy jsou relativně běžné. Pro další analýzy byl uchován materiál taxonu označeného prozatím jako *Radix cf. auricularia*.

Poděkování

Průzkum byl finančně podpořen Krajským úřadem Pardubického kraje.

Literatura

- BERAN L., 2002: Vodní měkkýši České republiky – rozšíření a jeho změny, stanoviště, šíření, ohrožení a ochrana, červený seznam [Aquatic molluscs of the Czech Republic – distribution and its changes, habitats, dispersal, threat and protection, Red List]. *Sborník přírodovědného klubu v Uh. Hradišti, Supplementum 10*, 258 pp.
- BERAN L., JUŘIČKOVÁ L. & HORSÁK M., 2005: Mollusca (měkkýši), pp. 69-74. – In: FARKAČ J., KRÁL D. & ŠKORPÍK M. [eds.], Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. [Red list of threatened species in the Czech Republic. Invertebrates]. – *Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha*, 760 pp.
- PRUNER L. & MÍKA P., 1996. Seznam obcí a jejich částí v České republice s čísly mapových polí pro síťové mapování fauny [List of settlements in the Czech Republic with associated map field codes for faunistic grid mapping system]. *Klapalekiana*, 32, *Suppl.*: 1-175.

Došlo: 10.11.2006